

Ročník 1990

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 78

Vydána dne 14. listopadu 1990

Cena Kčs 3,80

OBSAH:

468. Nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky o jednorázovém odškodnění za poškození zdraví nebo smrt, ke kterým došlo v souvislosti s pomocí poskytnutou Sboru nápravné výchovy
469. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o povinném invalidním pojištění zaměstnanců v průmyslových a obchodních podnicích a ve svobodných povoláních, jakož i domácích dělníků a osob zaměstnaných v domácnosti (č. 37), Úmluvy o povinném invalidním pojištění zaměstnanců v zemědělských podnicích (č. 38), Úmluvy o povinném pojištění pro případ smrti zaměstnanců v průmyslových a obchodních podnicích a ve svobodných povoláních, jakož i domácích dělníků a osob zaměstnaných v domácnosti (č. 39) a Úmluvy o povinném pojištění pro případ smrti zaměstnanců v zemědělských podnicích (č. 40)
470. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat (č.98) a Úmluvy o metodách stanovení minimálních mezd v zemědělství (č. 99)
-

468

NAŘÍZENÍ VLÁDY
České a Slovenské Federativní Republiky
ze dne 18. října 1990

**o jednorázovém odškodnění za poškození zdraví nebo smrt, ke kterým došlo v souvislosti
s pomocí poskytnutou Sboru nápravné výchovy**

Vláda České a Slovenské Federativní Republiky nařizuje podle § 67a odst. 1 zákona č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění zákona č. 179/1990 Sb.:

§ 1

Jednorázové mimořádné odškodnění náleží

- a) občanovi, který utrpěl poškození na zdraví v souvislosti s pomocí, kterou poskytl Sboru nápravné výchovy nebo jeho příslušníkům v nebezpečí při plnění služebního úkolu na jejich žádost anebo s jejich vědomím, nebo
 - b) členovi závodní stráže, který utrpěl poškození na zdraví při střežení nebo v souvislosti s ním (§ 67 zákona),
- jestliže se stal následkem tohoto poškození invalidním nebo občanem se změněnou pracovní schopností.

§ 2

Jednorázové mimořádné odškodnění podle § 1 se poskytuje ve výši od 5000 do 25 000,- Kčs podle stupně poškození na zdraví a s přihlédnutím k míře ztížení společenského uplatnění.

§ 3

(1) Jestliže poškozený následkem poškození na zdraví v případech uvedených v § 1 zemřel, zvyšuje se manželovi, jeho rodičům a dítěti, které má nárok na sirotčí důchod, jednorázové odškodnění náležející jim podle pracovníprávních předpisů na dvojnásobek.

(2) V případech odůvodněných osobními, rodinnými a sociálními poměry je možno jednorázové mimořádné odškodnění přiznat až do výše 5000,- Kčs též dalším osobám, které byly na něho odkázány výživou.

§ 4

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Čalfa v. r.

469

SDĚLENÍ

federálního ministerstva zahraničních věcí

Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 29. června 1933 byly na 17. zasedání generální konference Mezinárodní organizace práce přijaty Úmluva o povinném invalidním pojištění zaměstnanců v průmyslových a obchodních podnicích a ve svobodných povoláních, jakož i domáckých dělníků a osob zaměstnaných v domácnosti (č. 37), Úmluva o povinném invalidním pojištění zaměstnanců v zemědělských podnicích (č. 38), Úmluva o povinném pojištění pro případ smrti zaměstnanců v průmyslových a obchodních podnicích a ve svobodných povoláních, jakož i domáckých dělníků a osob zaměstnaných v domácnosti (č. 39) a Úmluva o povinném pojištění pro případ smrti zaměstnanců v zemědělských podnicích (č. 40). Ratifikace Úmluv Československou republikou byly zapsány dne 1. července 1949 generálním ředitelem Mezinárodního úřadu práce. Podle svých příslušných ustanovení Úmluvy vstoupily pro Československou republiku v platnost dnem 1. července 1950.

České překlady Úmluv se vyhlašují současně.

Úmluva č. 37

**Úmluva o povinném invalidním pojištění zaměstnanců v průmyslových
a obchodních podnicích a ve svobodných povoláních, jakož i domáckých dělníků
a osob zaměstnaných v domácnosti**

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána Správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 8. června 1933 na svém sedmnáctém zasedání, rozhodnuvši se přijmout některé návrhy týkající se povinného invalidního pojištění, jež jsou druhým bodem jednacího pořadu zasedání, a stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá dne 29. června 1933 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o invalidním pojištění (průmysl atd.), 1933, aby ji členské státy Mezinárodní organizace práce ratifikovaly podle ustanovení ústavy Mezinárodní organizace práce.

Článek 1

Každý členský stát Mezinárodní organizace práce, který ratifikuje tuto úmluvu, se zavazuje, že zavede nebo bude udržovat povinné invalidní pojištění za podmínek rovnajících se alespoň těm, které jsou uvedeny v této úmluvě.

Článek 2

1. Povinné invalidní pojištění se bude vztahovat na rukodělné a nerukodělné pracovníky včetně učňů, kteří jsou zaměstnáni v průmyslových nebo obchodních podnicích nebo ve svobodných povoláních, a na domácké pracovníky a na osoby zaměstnané v domácnosti.

2. Avšak každý členský stát může stanovit ve svém vnitrostátním zákonodárství výjimky, které bude považovat za nutné, pokud jde:

- a) o pracovníky, jejichž odměna přesahuje určenou částku a kde vnitrostátní zákonodárství nestanoví tuto obecnou výjimku, pokud jde o pracovníky provozující zaměstnání považovaná obvykle za svobodná povolání;
- b) o pracovníky, kteří nepobírají odměnu v hotovosti;
- c) o mladé pracovníky mladší určeného věku a o pracovníky, kteří jsou příliš staří pro pojištění, když poprvé vstupují do zaměstnání;
- d) o domácké pracovníky, jejichž pracovní poměry se nepodobají obvyklým pracovním poměrům pracovníků za mzdu;

- e) o členy rodiny zaměstnavatele;
- f) o pracovníky v takových zaměstnáních, která, ježto nutně trvají krátkou dobu, neumožňují splnit podmínky pro přiznání dávek, jakož i o osoby zaměstnané jen příležitostně nebo pomocně;
- g) o pracovníky invalidní a o pracovníky pobírající invalidní nebo starobní důchod;
- h) o veřejné úředníky na odpočinku zaměstnané za odměnu a o osoby požívající soukromého důchodu, jestliže se odpočivné nebo soukromý důchod alespoň rovná invalidnímu důchodu stanovenému vnitrostátním zákonodárstvím;
- i) o pracovníky, kteří během svých studií dávají hodiny nebo pracují za odměnu, připravující se na zaměstnání odpovídající takovým studiím;
- j) služebnictvo zaměstnané v domácnosti zemědělských zaměstnavatelů.

3. Kromě toho mohou být vyňaty z pojistné povinnosti osoby, které na základě zákona, předpisu nebo zvláštního statutu mají nebo budou mít nárok na dávky pro případ invalidity, které se vcelku rovnají alespoň dávkám stanoveným v této úmluvě.

4. Tato úmluva se nevztahuje na námořníky a námořní rybáře.

Článek 3

Vnitrostátní zákonodárství za podmínek, které určí, umožní bývalým povinným pojištěncům, kteří nepobírají důchod, buď dobrovolné pokračování v pojištění nebo zachování práv pravidelným placením udržovacího příspěvku, pokud tato práva nejsou zachována automaticky anebo není-li v případě vdané ženy manželovi nepodrobenému povinnému pojištění umožněno dobrovolně se pojistit a tím založit pro manželku právo na starobní nebo vdovský důchod.

Článek 4

1. Pojištěnec, který se stane všeobecně neschopným k práci a tím nezpůsobilým opatrovat si odměnu hodnou zmínky, bude mít právo na invalidní důchod.

2. Avšak vnitrostátní zákonodárství, která zabez-

pečují pojištěncům léčení a léčebnou péči po dobu invalidity a jestliže invalidita skončí smrtí, poskytují důchod v plné výši vdovám, bez ohledu na věk nebo invaliditu, a sirotkům, budou moci přiznání invalidního důchodu podmínit tím, že pojištěnec je neschopen vykonávat práci za plat.

3. Ve zvláštních soustavách pojištění ve prospěch pracovníků nepracujících ručně, pojištěnec, který je neschopen opatrovat si odměnu hodnou zmínky prací v zaměstnání, které obvykle vykonával nebo v povolání podobném, bude mít právo na invalidní důchod.

Článek 5

1. Bez újmy ustanovením článku 6 právo na důchod může být podmíněno dovršením čekací doby, popřípadě spolu se zaplacením minimálního počtu příspěvků od vstupu do pojištění a ve stanoveném období bezprostředně předcházejícím pojistné události.

2. Čekací doba nebude delší než 60 příspěvkových měsíců nebo 250 příspěvkových týdnů nebo 1500 příspěvkových dnů.

3. Jestliže dovršení čekací doby je spojeno se zaplacením stanoveného počtu příspěvků ve stanoveném období bezprostředně předcházejícím pojistné události, doby, za něž byly zaplacený příspěvky pro případ dočasné neschopnosti k práci a pro případ nezaměstnanosti, se započtou jako příspěvkové doby v rozsahu a za podmínek stanovených vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 6

1. Pojištěnec, který přestane být povinně pojištěn, aniž má právo na dávku představující vzájemné plnění za příspěvky připsané mu k dobru, zachová si práva plynoucí z těchto příspěvků.

2. Avšak vnitrostátní zákonodárství může ukončit uplatnitelnost práv plynoucích z příspěvků po uplynutí lhůty, která se bude počítat od zániku pojistné povinnosti a která bude buď proměnná nebo pevná.

- a) Proměnná lhůta nebude kratší nežli třetina úhrnu příspěvkových období dovršených od vstupu do pojištění, bez období, za nichž nedošlo k příspěvkům.
- b) Pevná lhůta nebude v žádném případě kratší nežli osmnáct měsíců. Práva na příspěvky mohou být zrušena po uplynutí této lhůty, nebyl-li během ní pojištěnec na základě povinného nebo dobrovolného pojištění připsán k dobru minimální po-

čet příspěvků stanovený vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 7

1. Výše důchodu bude určena buď v závislosti na době strávené v pojištění nebo nezávisle na ní pevnou částkou nebo procentem příjmu, k němuž se přihlíží pro účely pojištění, anebo proměnnou částkou podle částky celkem zaplacených příspěvků.

2. Není-li zaručena minimální výše, musí důchod, který je proměnný podle doby strávené v pojištění a jehož přiznání je podmíněno dovršením čekací doby, zahrnovat pevnou částku nebo pevný díl nezávislý na době strávené v pojištění.

3. Jsou-li příspěvky odstupňovány podle příjmu, přihlédne se k příjmu, k němuž se přihlíželo z těchto důvodů, i při výpočtu poskytovaného důchodu, ať už je důchod proměnný podle doby strávené v pojištění či nikoli.

Článek 8

Aby se invaliditě zabránilo nebo aby se invalidita oddálila, snížila nebo ukončila, pojišťovací ústavy budou za podmínek, které stanoví vnitrostátní zákonodárství, oprávněny poskytovat věcné dávky osobám, jež pro invaliditu pobírají důchod nebo by jej mohly požadovat.

Článek 9

1. Právo na dávky může zaniknout nebo být pozastaveno zcela nebo částečně, jestliže zúčastněná osoba:

- a) vyvolala svoji invaliditu trestným činem nebo úmyslným porušením zákona,
- b) dopustila se podvodu vůči pojišťovacímu ústavu.

2. Důchod může být zcela nebo částečně pozastaven, pokud zúčastněná osoba:

- a) je zcela vydržována na veřejné náklady nebo ústavem sociálního pojištění;
- b) odmítá bez platného důvodu zachovávat lékařské příkazy a pokyny týkající se chování invalidů nebo se úmyslně a bez oprávnění vymyká kontrole pojišťovacího ústavu;
- c) pobírá jiné periodické dávky v hotovosti poskytované na základě zákonů o povinném sociálním pojištění, o důchodech nebo o odškodňování pracovních úrazů nebo nemocí z povolání;
- d) je v zaměstnání podrobeném povinnému pojištění nebo v případě zvláštního pojištění pro pracovní-

ky, kteří nepracují ručně, má příjem přesahující stanovenou výši.

Článek 10

1. Pojištěnci a jejich zaměstnavatelé budou přispívat k vytváření zdrojů pojištění.

2. Vnitrostátní zákonodárství může z příspěvkové povinnosti vyjmout:

- a) učně a mladé pracovníky, kteří nedovršili stanovený věk;
- b) pracovníky, kteří nepobírají odměnu v hotovosti nebo kteří pobírají velmi nízkou mzdu.

3. Příspěvky zaměstnavatelů nemusí být vyžadovány v právních úpravách národního pojištění, jež se neomezují na zaměstnance.

4. Veřejné úřady budou přispívat k vytváření zdrojů nebo na dávky pojištění vztahující se na zaměstnance vůbec anebo na rukodělné pracovníky.

5. Vnitrostátní zákonodárství, která v době přijetí této úmluvy nestanoví příspěvky pojištěnců, mohou i nadále vyjímat pojištěnce z příspěvkové povinnosti.

Článek 11

1. Pojištění bude spravováno buď ústavy, jež budou zřízeny veřejnými úřady a nebudou sledovat žádný výdělečný cíl, anebo státními pojišťovacími fondy.

2. Avšak vnitrostátní zákonodárství může rovněž svěřit správu pojištění ústavům zřízeným z podnětu zúčastněných osob nebo jejich sdružení a řádně schváleným veřejnými úřady.

3. Majetek pojišťovacích ústavů a státních pojišťovacích fondů bude spravován odděleně od veřejného majetku.

4. Zástupci pojištěnců se zúčastní řízení pojišťovacích ústavů za podmínek stanovených vnitrostátním zákonodárstvím, které bude rovněž moci rozhodnout o účasti zástupců zaměstnavatelů a veřejných úřadů.

5. Samosprávné pojišťovací ústavy budou podléhat finanční a správní kontrole veřejných úřadů.

Článek 12

1. Při sporu týkajícím se dávek bude pojištěnci nebo jeho právním zástupcům přiznáno právo na opravný prostředek.

2. Tyto spory budou spadat do příslušnosti zvláštních soudů, které budou obsazeny soudci, kteří – ať už jsou soudci z povolání či nikoli – budou zvlášť znalí účelu pojištění a potřeb pojištěnců nebo jež budou zasedat za součinnosti přisedlících vybraných z pojištěnců a ze zaměstnavatelů.

3. Při sporu týkajícím se pojistné povinnosti nebo výše příspěvku bude právo na opravný prostředek přiznáno zaměstnanci a v soustavách stanovících zaměstnavatelské příspěvky také jeho zaměstnavateli.

Článek 13

1. Cizozemští zaměstnanci budou podrobeni pojištění a placení příspěvků za stejných podmínek jako vlastní příslušníci.

2. Cizozemští pojištěnci a osoby výživou na nich závislé budou mít za stejných podmínek jako vlastní příslušníci nárok na dávky plynoucí z příspěvků, které jim byly připsány k dobru.

3. Cizozemští pojištěnci a osoby výživou na nich závislé, pokud jsou příslušníky kteréhokoli členského státu, jenž je vázán touto úmluvou a jehož zákonodárství proto podle článku 10 stanoví finanční účast státu na vytváření zdrojů nebo dávkách pojištění, budou kromě toho mít nárok na přídatky nebo zvýšení nebo na částečné důchody, které mají být placeny z veřejných fondů.

4. Avšak vnitrostátní zákonodárství může omezit na vlastní příslušníky právo na přídatky nebo zvýšení nebo částečné důchody, které jsou placeny z veřejných fondů a přiznávány výhradně pojištěncům, kteří překročili určitý věk v den, kdy zákonodárství o povinném pojištění nabylo účinnosti.

5. Omezení, pokud jsou stanovena pro případ bydliště v cizině, budou se na důchodce a osoby výživou na nich závislé, pokud jsou příslušníky kteréhokoli členského státu vázaného touto úmluvou a bydlí na území kteréhokoli členského státu vázaného řečenou úmluvou, vztahovat jen v míře, ve které se uplatňují vůči vlastním příslušníkům státu, v němž byl důchod získán. Avšak bude možno nevyplácet přídatky nebo zvýšení nebo částečné důchody, které se vyplácejí z veřejných fondů.

Článek 14

1. Pojištění zaměstnanců se bude řídit zákonem platným podle místa jejich pracoviště.

2. Dohodou mezi zúčastněnými členskými státy bude možno v zájmu nepřerušného trvání pojištění učinit výjimky z tohoto pravidla.

Článek 15

Každý členský stát může podrobit zvláštnímu řádu pohraniční pracovníky, kteří mají pracoviště na jeho území a místo trvalého bydliště v cizině.

Článek 16

V zemích, které v době, kdy tato úmluva prvotně nabude účinnosti, nemají zákonodárství o povinném invalidním pojištění, kterákoli v tu dobu existující soustava důchodů nikoli příspěvkových bude považována za vyhovující této úmluvě, jestliže zabezpečuje individuální právo na důchod za podmínek stanovených v níže uvedených člancích 17 až 23.

Článek 17

Osoba, která se stane všeobecně nezpůsobilou k práci a tím neschopnou získat svou práci odměnu hodnou zmínky, má nárok na důchod.

Článek 18

Právo na důchod může být podmíněno žadatelovým trvalým bydlištěm na území členského státu v období bezprostředně předcházejícím žádosti o důchod. Toto období, které bude určeno vnitrostátním zákonodárstvím, nesmí přesahovat pět let.

Článek 19

1. Žadatel má právo na důchod, pokud jeho roční příjmy nepřesahují mez, kterou určí vnitrostátní zákonodárství s náležitým zřetelem na minimální životní náklady.

2. Pro ocenění příjmů se budou považovat za vyňaté ty příjmy, jež nepřesahují částku stanovenou vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 20

Výše důchodu bude stanovena částkou, která spolu s jinými příjmy převyšujícími částku vyňatou pro výše uvedené ocenění, dostahuje alespoň na krytí základních potřeb důchodce.

Článek 21

1. Při sporu týkajícím se přiznání důchodu nebo

určení jeho výše bude každému žadateli přiznáno právo na opravný prostředek.

2. Opravný prostředek bude spadat do působnosti jiného orgánu nežli toho, který rozhodl v prvním stupni.

Článek 22

1. Cizinci, kteří jsou příslušníky kteréhokoli členského státu vázaného touto úmluvou, mají právo na důchod za stejných podmínek jako vlastní příslušníci.

2. Avšak vnitrostátní zákonodárství může podmínit přiznání důchodu cizinci dovršením doby trvalého pobytu na území členského státu přesahující nejvýše o pět let dobu pobytu předepsanou pro vlastní příslušníky.

Článek 23

1. Právo na důchod může propadnout nebo být zcela nebo částečně pozastaveno, jestliže zúčastněná osoba:

- a) vyvolala svoji invaliditu trestným činem nebo úmyslným porušením zákona;
- b) získala nebo pokusila se získat důchod podvodem;
- c) byla odsouzena do vězení pro trestný čin;
- d) vytrvale odmítá vydělávat si na živobytí prací slučitelnou s jejími silami a schopnostmi.

2. Důchod může být zcela nebo částečně zastaven po dobu, po kterou zúčastněná osoba je zcela vydržována z veřejných prostředků.

Článek 24

Tato úmluva se bez újmy ustanovení článku 13 odstavce 5 nevztahuje na zachování práva na důchod v případě bydliště v cizině.

Článek 25

Formální ratifikace této úmluvy budou za podmínek stanovených v ústavě Mezinárodní organizace práce oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 26

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Me-

zinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Článek 27

Jakmile budou u Mezinárodního úřadu práce zapsány ratifikace dvou členských států Mezinárodní organizace práce, oznámí to generální ředitel Mezinárodního úřadu práce všem členským státům Mezinárodní organizace práce. Rovněž jim oznámí zápis všech ratifikací, které mu členové organizace sdělí.

Článek 28

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci

vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 29

Vždy, bude-li to považovat za nutné, správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 30

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 28, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 31

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

Úmluva č. 38

Úmluva o povinném invalidním pojištění zaměstnanců
v zemědělských podnicích

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 8. června 1933 na svém sedmnáctém zasedání, rozhodnuvši se přijmout některé návrhy týkající se povinného invalidního pojištění, jež jsou druhým bodem jednacího pořadu zasedání, a stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá dne 29. června 1933 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o invalidním pojištění (zemědělství), 1933, aby ji členské státy Mezinárodní organizace práce ratifikovaly podle ustanovení ústavy Mezinárodní organizace práce.

Článek 1

Každý členský stát Mezinárodní organizace práce, který ratifikuje tuto úmluvu, se zavazuje, že zavede nebo bude udržovat povinné invalidní pojištění za podmínek rovnajících se alespoň těm, které jsou uvedeny v této úmluvě.

Článek 2

1. Povinné invalidní pojištění se bude vztahovat na rukodělné a nerukodělné pracovníky, včetně učňů, kteří jsou zaměstnáni v zemědělských podnicích, a na služebnictvo zaměstnané v domácnosti zemědělských zaměstnavatelů.

2. Avšak každý členský stát může stanovit ve svém vnitrostátním zákonodárství výjimky, které bude považovat za nutné, pokud jde:

- a) o pracovníky, jejichž odměna přesahuje určenou částku a kde vnitrostátní zákonodárství nestanoví tuto obecnou výjimku, pokud jde o pracovníky provozující zaměstnání považovaná obvykle za svobodná povolání;
- b) o pracovníky, kteří nepobírají odměnu v hotovosti;
- c) o mladé pracovníky mladší určeného věku a o pracovníky, kteří jsou příliš staří pro pojištění, když poprvé vstupují do zaměstnání;
- d) o domácké pracovníky, jejichž pracovní poměry se nepodobají obvyklým pracovním poměrům pracovníků za mzdu;
- e) o členy rodiny zaměstnavatele;
- f) o pracovníky v takových zaměstnáních, která, jež-

to nutně trvají krátkou dobu, neumožňují splnit podmínky pro přiznání dávek, jakož i o osoby zaměstnané jen příležitostně nebo pomocně;

- g) o pracovníky invalidní a o pracovníky pobírající invalidní nebo starobní důchod;
- h) o veřejné úředníky na odpočinku zaměstnané za odměnu a o osoby požívající soukromého důchodu, jestliže se odpočivné nebo soukromý důchod alespoň rovná invalidnímu důchodu stanovenému vnitrostátním zákonodárstvím;
- i) o pracovníky, kteří během svých studií dávají hodiny nebo pracují za odměnu, připravující se na zaměstnání odpovídající takovým studiím.

3. Kromě toho mohou být vyňaty z pojistné povinnosti osoby, které na základě zákona, předpisu nebo zvláštního statutu mají nebo budou mít nárok na dávky pro případ invalidity, které se vcelku rovnají alespoň dávkám stanoveným v této úmluvě.

4. Tato úmluva se nevztahuje na námořníky a námořní rybáře.

Článek 3

Vnitrostátní zákonodárství za podmínek, které určí, umožní bývalým povinným pojištěncům, kteří nepobírají důchod, buď dobrovolné pokračování v pojištění nebo zachování práv pravidelným placením udržovacího příspěvku, pokud tato práva nejsou zachována automaticky anebo není-li v případě vdané ženy manželovi nepodrobenému povinnému pojištění umožněno dobrovolně se pojistit a tím založit pro manželku právo na starobní nebo vdovský důchod.

Článek 4

1. Pojištěnec, který se stane všeobecně neschopným k práci a tím nezpůsobilým opatrovat si odměnu hodnou zmínky, bude mít právo na invalidní důchod.

2. Avšak vnitrostátní zákonodárství, která zabezpečují pojištěncům léčení a léčebnou péči po dobu invalidity a jestliže invalidita skončí smrtí, poskytují důchod v plné výši vdovám, bez ohledu na věk nebo invaliditu, a sirotkům, budou moci přiznání invalidního důchodu podmínit tím, že pojištěnec je neschopen vykonávat práci za plat.

3. Ve zvláštních soustavách pojištění ve prospěch pracovníků nepracujících ručně, pojištěnec, který je neschopen opatřovat si odměnu hodnou zmínky prací v zaměstnání, které obvykle vykonával nebo v povolání podobném, bude mít právo na invalidní důchod.

Článek 5

1. Bez újmy ustanovením článku 6 právo na důchod může být podmíněno dovršením čekací doby, popřípadě spolu se zaplacením minimálního počtu příspěvků od vstupu do pojištění a ve stanoveném období bezprostředně předcházejícím pojistné události.

2. Čekací doba nebude delší než 60 příspěvkových měsíců nebo 250 příspěvkových týdnů nebo 1500 příspěvkových dnů.

3. Jestliže dovršení čekací doby je spojeno se zaplacením stanoveného počtu příspěvků ve stanoveném období bezprostředně předcházejícím pojistné události, doby, za něž byly zaplacený příspěvky pro případ dočasné neschopnosti k práci a pro případ nezaměstnanosti, se započtou jako příspěvkové doby v rozsahu a za podmínek stanovených vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 6

1. Pojištěnec, který přestane být povinně pojištěn, aniž má právo na dávku představující vzájemné plnění za příspěvky připsané mu k dobru, zachová si práva plynoucí z těchto příspěvků.

2. Avšak vnitrostátní zákonodárství může ukončit uplatnitelnost práv plynoucích z příspěvků po uplynutí lhůty, která se bude počítat od zániku pojistné povinnosti a která bude buď proměnná nebo pevná.

- a) Proměnná lhůta nebude kratší nežli třetina úhrnu příspěvkových období dovršených od vstupu do pojištění, bez období, za nichž nedošlo k příspěvkům.
- b) Pevná lhůta nebude v žádném případě kratší nežli osmnáct měsíců. Práva na příspěvky mohou být zrušena po uplynutí této lhůty, nebyl-li během ní pojištěnci na základě povinného nebo dobrovolného pojištění připsán k dobru minimální počet příspěvků stanovený vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 7

1. Výše důchodu bude určena buď v zá-

vislosti na době strávené v pojištění nebo nezávisle na ní pevnou částkou nebo procentem příjmu, k němuž se přihlíží pro účely pojištění, anebo proměnnou částkou podle částky celkem zaplacených příspěvků.

2. Není-li zaručena minimální výše, musí důchod, který je proměnný podle doby strávené v pojištění a jehož přiznání je podmíněno dovršením čekací doby, zahrnovat pevnou částku nebo pevný díl nezávislý na době strávené v pojištění.

3. Jsou-li příspěvky odstupňovány podle příjmu, přihlédne se k příjmu, k němuž se přihlíželo z těchto důvodů, i při výpočtu poskytovaného důchodu, ať už je důchod proměnný podle doby strávené v pojištění či nikoli.

Článek 8

Aby se invaliditě zabránilo nebo aby se invalidita oddálila, snížila nebo ukončila, pojišťovací ústavy budou za podmínek, které stanoví vnitrostátní zákonodárství, oprávněny poskytovat věcné dávky osobám, jež pro invaliditu pobírají důchod nebo by jej mohly požadovat.

Článek 9

1. Právo na dávky může zaniknout nebo být pozastaveno zcela nebo částečně, jestliže zúčastněná osoba:

- a) vyvolala svoji invaliditu trestným činem nebo úmyslným porušením zákona,
- b) dopustila se podvodu vůči pojišťovacímu ústavu.

2. Důchod může být zcela nebo částečně pozastaven, pokud zúčastněná osoba:

- a) je zcela vydržována na veřejné náklady nebo ústavem sociálního pojištění;
- b) odmítá bez platného důvodu zachovávat lékařské příkazy a pokyny týkající se chování invalidů nebo se úmyslně a bez oprávnění vymyká kontrole pojišťovacího ústavu;
- c) pobírá jiné periodické dávky v hotovosti poskytované na základě zákonů o povinném sociálním pojištění, o důchodech nebo o odškodňování pracovních úrazů nebo nemocí z povolání;
- d) je v zaměstnání podrobeném povinnému pojištění nebo v případě zvláštního pojištění pro pracovníky, kteří nepracují ručně, má příjem přesahující stanovenou výši.

Článek 10

1. Pojištěnci a jejich zaměstnavatelé budou přispívat k vytváření zdrojů pojištění.

2. Vnitrostátní zákonodárství může z příspěvkové povinnosti vyjmout:

- a) učně a mladé pracovníky, kteří nedovršili stanovený věk;
- b) pracovníky, kteří nepobírají odměnu v hotovosti nebo kteří pobírají velmi nízkou mzdu;
- c) pracovníky ve službě zaměstnavatele, který platí příspěvky úhrnnou částkou, nezávisle na počtu zaměstnávaných pracovníků.

3. Příspěvky zaměstnavatelů nemusí být vyžadovány v právních úpravách národního pojištění, jež se neomezují na zaměstnance.

4. Veřejné úřady budou přispívat k vytváření zdrojů nebo na dávky pojištění vztahující se na zaměstnance vůbec anebo na rukodělné pracovníky.

5. Vnitrostátní zákonodárství, která v době přijetí této úmluvy nestanoví příspěvky pojištěnců, mohou i nadále vyjímat pojištěnce z příspěvkové povinnosti.

Článek 11

1. Pojištění bude spravováno buď ústavy, jež budou zřízeny veřejnými úřady a nebudou sledovat žádný výdělečný cíl, anebo státními pojišťovacími fondy.

2. Avšak vnitrostátní zákonodárství může rovněž svěřit správu pojištění ústavům zřízeným z podnětu zúčastněných osob nebo jejich sdružení a řádně schváleným veřejnými úřady.

3. Majetek pojišťovacích ústavů a státních pojišťovacích fondů bude spravován odděleně od veřejného majetku.

4. Zástupci pojištěnců se zúčastní řízení pojišťovacích ústavů za podmínek stanovených vnitrostátním zákonodárstvím, které bude rovněž moci rozhodnout o účasti zástupců zaměstnavatelů a veřejných úřadů.

5. Samosprávné pojišťovací ústavy budou podléhat finanční a správní kontrole veřejných úřadů.

Článek 12

1. Při sporu týkajícím se dávek bude pojištěnci nebo jeho právním zástupcům přiznáno právo na opravný prostředek.

2. Tyto spory budou spadat do příslušnosti zvláštních soudů, které budou obsazeny soudci, kteří - ať už jsou soudci z povolání či nikoli - budou zvlášť znalí účelu pojištění a potřeb pojištěnců nebo jež bu-

dou zasedat za součinnosti přisedících vybraných z pojištěnců a ze zaměstnavatelů.

3. Při sporu týkajícím se pojistné povinnosti nebo výše příspěvku bude právo na opravný prostředek přiznáno zaměstnanci a v soustavách stanovících zaměstnavatelské příspěvky také jeho zaměstnavateli.

Článek 13

1. Cizozemští zaměstnanci budou podrobeni pojištění a placení příspěvků za stejných podmínek jako vlastní příslušníci.

2. Cizozemští pojištěnci a osoby výživou na nich závislé budou mít za stejných podmínek jako vlastní příslušníci nárok na dávky plynoucí z příspěvků, které jim byly připsány k dobru.

3. Cizozemští pojištěnci a osoby výživou na nich závislé, pokud jsou příslušníky kteréhokoli členského státu, jenž je vázán touto úmluvou a jehož zákonodárství proto podle článku 10 stanoví finanční účast státu na vytváření zdrojů nebo dávkách pojištění, budou kromě toho mít nárok na přídavky nebo zvýšení nebo na částečné důchody, které mají být placeny z veřejných fondů.

4. Avšak vnitrostátní zákonodárství může omezit na vlastní příslušníky právo na přídavky nebo zvýšení nebo částečné důchody, které jsou placeny z veřejných fondů a přiznávány výhradně pojištěncům, kteří překročili určitý věk v den, kdy zákonodárství o povinném pojištění nabylo účinnosti.

5. Omezení, pokud jsou stanovena pro případ bydliště v cizině, budou se na důchodce a osoby výživou na nich závislé, pokud jsou příslušníky kteréhokoli členského státu vázaného touto úmluvou a bydlí na území kteréhokoli členského státu vázaného řečenou úmluvou, vztahovat jen v míře, ve které se uplatňují vůči vlastním příslušníkům státu, v němž byl důchod získán. Avšak bude možno nevyplácet přídavky nebo zvýšení nebo částečné důchody, které se vyplácejí z veřejných fondů.

Článek 14

1. Pojištění zaměstnanců se bude řídit zákonem platným podle místa jejich pracoviště.

2. Dohodou mezi zúčastněnými členskými státy bude možno v zájmu nepřerušného trvání pojištění učinit výjimky z tohoto pravidla.

Článek 15

Každý členský stát může podrobit zvláštnímu řá-

du pohraniční pracovníky, kteří mají pracoviště na jeho území a místo trvalého bydliště v cizině.

Článek 16

V zemích, které v době, kdy tato úmluva prvotně nabude účinnosti, nemají zákonodárství o povinném invalidním pojištění, kterákoli v tu dobu existující soustava důchodů nikoli příspěvkových bude považována za vyhovující této úmluvě, jestliže zabezpečuje individuální právo na důchod za podmínek stanovených v níže uvedených článcích 17 až 23.

Článek 17

Osoba, která se stane všeobecně nezpůsobilou k práci a tím neschopnou získat svou práci odměnu hodnou zmínky, má nárok na důchod.

Článek 18

Právo na důchod může být podmíněno žadatelovým trvalým bydlištěm na území členského státu v období bezprostředně předcházejícím žádosti o důchod. Toto období, které bude určeno vnitrostátním zákonodárstvím, nesmí přesahovat pět let.

Článek 19

1. Žadatel má právo na důchod, pokud jeho roční příjmy nepřesahují mez, kterou určí vnitrostátní zákonodárství s náležitým zřetelem na minimální životní náklady.

2. Pro ocenění příjmů se budou považovat za vyňaté ty příjmy, jež nepřesahují částku stanovenou vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 20

Výše důchodu bude stanovena částkou, která spolu s jinými příjmy převyšujícími částku vyňatou pro výše uvedené ocenění, dostčuje alespoň na krytí základních potřeb důchodce.

Článek 21

1. Při sporu týkajícím se přiznání důchodu nebo určení jeho výše bude každému žadateli přiznáno právo na opravný prostředek.

2. Opravný prostředek bude spadat do působnosti jiného orgánu nežli toho, který rozhodl v prvním stupni.

Článek 22

1. Cizinci, kteří jsou příslušníky kteréhokoli členského státu vázaného touto úmluvou, mají právo na důchod za stejných podmínek jako vlastní příslušníci.

2. Avšak vnitrostátní zákonodárství může podmínit přiznání důchodu cizinci dovršením doby trvalého pobytu na území členského státu přesahující nejvýše o pět let dobu pobytu předepsanou pro vlastní příslušníky.

Článek 23

1. Právo na důchod může propadnout nebo být zcela nebo částečně pozastaveno, jestliže zúčastněná osoba:

- a) vyvolala svoji invaliditu trestným činem nebo úmyslným porušením zákona;
- b) získala nebo pokusila se získat důchod podvodem;
- c) byla odsouzena do vězení pro trestný čin;
- d) vytrvale odmítá vydělávat si na živobytí prací slučitelnou s jejími silami a schopnostmi.

2. Důchod může být zcela nebo částečně zastaven po dobu, po kterou zúčastněná osoba je zcela vydržována z veřejných prostředků.

Článek 24

Tato úmluva se bez újmy ustanovení článku 13 odstavce 5 nevztahuje na zachování práva na důchod v případě bydliště v cizině.

Článek 25

Formální ratifikace této úmluvy budou za podmínek stanovených v ústavě Mezinárodní organizace práce oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 26

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Článek 27

Jakmile budou u Mezinárodního úřadu práce zapsány ratifikace dvou členských států Mezinárodní organizace práce, oznámí to generální ředitel Mezinárodního úřadu práce všem členským státům Mezinárodní organizace práce. Rovněž jim oznámí zápis všech ratifikací, které mu členové organizace sdělí.

Článek 28

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci

vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 29

Vždy, bude-li to považovat za nutné, správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 30

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 28, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 31

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

Úmluva č. 39

Úmluva o povinném pojištění pro případ smrti zaměstnanců v průmyslových a obchodních podnicích a ve svobodných povoláních, jakož i domáckých dělníků a osob zaměstnaných v domácnosti

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána Správní radou mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 8. června 1933 na svém sedmnáctém zasedání, rozhodnuvši se přijmouti některé návrhy, týkající se povinného pojištění na případ smrti, jež jsou druhým bodem jednacího pořadu zasedání, a stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá 29. června 1933 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o pojištění pro případ smrti (průmysl atd.), 1933, aby ji členské státy Mezinárodní organizace práce ratifikovaly podle ustanovení Ústavy Mezinárodní organizace práce:

Článek 1

Každý členský stát Mezinárodní organizace práce, který ratifikuje tuto úmluvu, se zavazuje, že zavede nebo bude udržovat povinné pojištění pro případ smrti za podmínek rovnajících se alespoň těm, které jsou uvedeny v této úmluvě.

Článek 2

(1) Povinné pojištění pro případ smrti se bude vztahovati na rukodělné a nerukodělné pracovníky včetně učňů, kteří jsou zaměstnání v průmyslových nebo obchodních podnicích nebo ve svobodných povoláních, a na domácké pracovníky a na osoby zaměstnané v domácnosti.

(2) Avšak každý členský stát může stanovit ve svém vnitrostátním zákonodárství výjimky, které bude považovat za nutné, pokud jde:

- a) o pracovníky, jejichž odměna přesahuje určenou částku, a kde vnitrostátní zákonodárství nestanoví tuto obecnou výjimku, pokud jde o nerukodělné pracovníky provozující zaměstnání, považovaná obvykle za svobodná povolání,
- b) o pracovníky, kteří nepobírají odměnu v hotovosti,
- c) o mladé pracovníky mladší určeného věku a o pracovníky, kteří jsou příliš staří pro pojištění, když poprvé vstoupí do zaměstnání,
- d) o domácké pracovníky, jejichž pracovní poměry se nepodobají obvyklým pracovním poměrům pracovníků za mzdu,
- e) o členy rodiny zaměstnavatele,

- f) o pracovníky v takových zaměstnáních, která, ježto nutně trvají krátkou dobu, neumožňují splnit podmínky pro přiznání dávek, jakož i o osoby zaměstnané jen příležitostně nebo pomocně,
- g) o pracovníky invalidní a o pracovníky pobírající invalidní nebo starobní důchod,
- h) o veřejné úředníky na odpočinku zaměstnané za odměnu, a o osoby pobírající soukromý důchod, jestliže se odpočivné nebo soukromý důchod rovná alespoň invalidnímu důchodu, stanovenému vnitrostátním zákonodárstvím,
- i) o pracovníky, kteří během svých studií dávají hodiny nebo pracují za odměnu, připravující se na zaměstnání odpovídající takovým studiím,
- j) služebnictvo zaměstnané v domácnosti zemědělských zaměstnavatelů.

(3) Kromě toho mohou být vyňaty z pojistné povinnosti osoby, které na základě zákona, předpisu nebo zvláštního statutu založí pro případ smrti pro své pozůstalé právo na dávky, které se v celku rovnají přinejmenším dávkám, stanoveným v této úmluvě.

(4) Tato úmluva se nevztahuje na námořníky a námořní rybáře.

Článek 3

Vnitrostátní zákonodárství za podmínek, které určí, umožní bývalým povinným pojištěncům, kteří nepobírají důchod, buď dobrovolné pokračování v pojištění nebo zachování práv pravidelným placením udržovacího příspěvku, pokud tato práva nejsou zachována automaticky anebo není-li v případě vdané ženy manželovi nepodrobenému pojistné povinnosti umožněno se dobrovolně pojistit a tím založit pro manželku právo na starobní nebo vdovský důchod.

Článek 4

(1) Právo na důchod může být bez újmy ustanovením článku 5 podmíněno dovršením čekací doby, popřípadě spolu se zaplacením minimálního počtu příspěvků od vstupu do pojištění a ve stanoveném období bezprostředně předcházejícím pojistné události.

(2) Čekací doba nebude delší než 60 příspěvko-

vých měsíců nebo 250 příspěvkových týdnů nebo 1500 příspěvkových dnů.

(3) Jestliže dovršení čekací doby je spojeno se zaplacením stanoveného počtu příspěvků ve stanoveném období, bezprostředně předcházejícím pojistné události, doby, za něž byly zaplacený příspěvky pro případ dočasné neschopnosti k práci a pro případ nezaměstnanosti, se započtou jako příspěvkové doby v rozsahu a za podmínek stanovených vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 5

(1) Pojištěnec, který přestane být povinně pojištěn, aniž má právo na dávku představující vzájemné plnění za příspěvky, připsané mu k dobru, zachovává si práva plynoucí z těchto příspěvků.

(2) Avšak vnitrostátní zákonodárství může ukončit uplatnitelnost práv, plynoucích z příspěvků, po uplynutí lhůty, která se bude počítat od zániku pojistné povinnosti a která bude buď proměnná nebo pevná.

- a) Proměnná lhůta nebude kratší nežli třetina úhrnu příspěvkových období, dovršených od vstupu do pojištění, bez období, za nichž nedošlo k příspěvkům.
- b) Pevná lhůta nebude v žádném případě kratší nežli osmnáct měsíců, práva na příspěvky mohou být po uplynutí této lhůty zrušena, nebyl-li během ní pojištěnci na základě povinného nebo dobrovolného pojištění připsán k dobru minimální počet příspěvků, stanovený vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 6

Pojištění pro případ smrti musí zahrnovat přinejmenším právo na důchod pro vdovu znova neprovdanou a pro sirotky zemřelého pojištěnce nebo důchodce.

Článek 7

(1) Právo na vdovský důchod může být vyhrazeno vdovám, které překročily stanovený věk nebo které jsou invalidní.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nebudou uplatňovat ve zvláštních soustavách pojištění ve prospěch nerukodělných pracovníků.

(3) Právo na vdovský důchod může být omezeno na případy, kdy manželství trvalo po stanovenou dobu a bylo uzavřeno před tím, než pojištěnec nebo důchodce dovrší stanovený věk nebo se stal invalidním.

(4) Právo na vdovský důchod může být odepřeno v případech, kdy v době smrti pojištěnce nebo důchodce bylo manželství rozloučeno nebo bylo rozvedeno výlučně z viny manželky.

(5) Je-li několik žadatelek o vdovský důchod, může být částka, jež má být vyplácena, omezena na částku jednoho důchodu.

Článek 8

(1) Dítě, které dosáhlo stanoveného věku, nikoli nižšího než 14 let, má nárok na důchod v případě smrti kteréhokoli z rodičů.

(2) Avšak jde-li o sirotka po pojištěnce nebo po důchodkyni, právo na důchod může být podmíněno buď tím, že matka přispívala k vydržování tohoto dítěte, nebo tím, že zemřela jako vdova.

(3) Vnitrostátní zákonodárství stanoví případy, ve kterých dítě jiné než manželské bude mít nárok na důchod.

Článek 9

(1) Výše důchodu bude určena buď v závislosti na době strávené v pojištění nebo nezávisle na ní buď pevnou částkou nebo procentem příjmu, k němuž se přihlíží pro účely pojištění, anebo proměnnou částkou podle částky zaplacených příspěvků.

(2) Není-li zaručena minimální výše, musí důchod, který je proměnný podle doby strávené v pojištění a jehož přiznání je podmíněno dovršením čekací doby, zahrnovat pevnou částku nebo pevný díl, nezávislý na době strávené v pojištění, není-li přiznání důchodu podmíněno dovršením čekací doby, může být stanovena zaručená minimální výše důchodu.

(3) Jsou-li příspěvky odstupňovány podle příjmu, přihlízí se k příjmu, k němuž se přihlíželo z tohoto důvodu při výpočtu poskytovaného důchodu, ať už je důchod proměnný podle doby strávené v pojištění či nikoli.

Článek 10

Aby se zabránilo invaliditě nebo aby se invalidita oddálila, snížila nebo ukončila, pojišťovací ústavy budou za podmínek, které stanoví vnitrostátní zákonodárství, oprávněny poskytovat věcné dávky osobám, jež pro invaliditu pobírají důchod nebo by jej mohly požadovat.

Článek 11

(1) Právo na dávky může propadnout nebo být pozastaveno zcela nebo částečně:

- a) byla-li smrt zapříčiněna trestným činem nebo úmyslným porušením zákona pojištěncem nebo kteroukoli osobou, jež by mohla mít právo na důchod pozůstalých,
- b) jestliže se pojištěnec nebo kterákoli osoba, která by mohla mít právo na důchod pozůstalých, dopustila podvodu vůči pojišťovacímu ústavu.

(2) Důchod může být zcela nebo částečně pozastaven, pokud zúčastněná osoba:

- a) je zcela vydržována na veřejné náklady nebo ústavem sociálního pojištění,
- b) odmítá bez platného důvodu zachovávat lékařské příkazy a pokyny, týkající se chování invalidů, nebo se úmyslně a bez oprávnění vymyká kontrole pojišťovacího ústavu,
- c) pobírá jiné periodické dávky v hotovosti, poskytované na základě zákonů o povinném sociálním pojištění, o důchodech nebo o odškodňování pracovních úrazů nebo nemocí z povolání,
- d) obdržela jako vdova důchod bez jakékoli podmínky věku nebo invalidity a žije jako žena s mužem,
- e) obdržela důchod na základě zvláštního pojištění pro pracovníky, kteří nepracují ručně, a má příjem přesahující stanovenou výši.

Článek 12

(1) Pojištěnci a jejich zaměstnavatelé budou přispívat k vytváření zdrojů pojištění.

(2) Vnitrostátní zákonodárství může z příspěvkové povinnosti vyjmout:

- a) učně a mladé pracovníky, kteří nedovršili stanovený věk,
- b) pracovníky, kteří nepobírají odměnu v hotovosti nebo kteří pobírají velmi nízkou mzdu.

(3) Příspěvky zaměstnavatelů nemusí být vyžadovány v právních úpravách národního pojištění, jež se neomezují na zaměstnance.

(4) Veřejné úřady budou přispívat k vytváření zdrojů nebo na dávky na pojištění vztahující se na zaměstnance vůbec anebo rukodělné dělníky.

(5) Vnitrostátní zákonodárství, která v době přijetí této úmluvy nestanoví příspěvky pojištěnců, mohou i nadále vyjímát pojištěnce z příspěvkové povinnosti.

Článek 13

(1) Pojištění bude spravováno buď ústavy, jež budou zřízeny veřejnými úřady a nebudou sledovat žádný výdělečný cíl, anebo státními pojišťovacími fondy.

(2) Avšak vnitrostátní zákonodárství může rovněž svěřit správu pojištění ústavům, zřízeným z podnětu zúčastněných osob nebo jejich sdružení, a řádně schváleným veřejnými úřady.

(3) Majetek pojišťovacích ústavů a státních pojišťovacích fondů bude spravován odděleně od veřejných prostředků.

(4) Zástupci pojištěnců se zúčastní řízení pojišťovacích ústavů za podmínek stanovených vnitrostátním zákonodárstvím, které bude rovněž moci rozhodnout o účasti zástupců zaměstnavatelů a veřejných úřadů.

(5) Samosprávné pojišťovací ústavy budou podléhat finanční a správní kontrole veřejných úřadů.

Článek 14

(1) Při sporu týkajícím se dávek bude pozůstalým zemřelého pojištěnce nebo důchodce přiznáno právo na opravný prostředek.

(2) Tyto spory budou spadat do příslušnosti zvláštních soudů, které budou obsazeny soudci, kteří – ať již jsou soudci z povolání či nikoli – budou zvlášť znalí účelu pojištění, nebo jež budou zasedat za součinnosti přisedících, vybraných z pojištěnců a ze zaměstnavatelů.

(3) Při sporu týkajícím se pojistné povinnosti nebo výše příspěvků bude právo na opravný prostředek přiznáno zaměstnanci a v soustavách stanovičích zaměstnavatelské příspěvky také jeho zaměstnavateli.

Článek 15

(1) Cizozemští zaměstnanci budou podrobeni pojištění a placení příspěvků za stejných podmínek, jako vlastní příslušníci.

(2) Pozůstalí cizozemských pojištěnců nebo důchodců budou mít za stejných podmínek jako vlastní příslušníci nárok na dávky plynoucí z příspěvků, připsaných k dobru těmto pojištěncům.

(3) Pozůstalí cizozemských pojištěnců nebo důchodců, pokud jsou příslušníky kteréhokoli členského státu, jenž je vázán touto úmluvou a jehož zákonodárství proto stanoví podle článku 12 finanční účast státu na vytváření zdrojů nebo na pojistných dávkách, budou kromě toho mít nárok na přídavky nebo zvýšení

nebo na částečné důchody, které mají být placeny z veřejných fondů.

(4) Avšak vnitrostátní zákonodárství může omezit na vlastní příslušníky práva na přidavky, nebo zvýšení nebo částečné důchody, které jsou placeny z veřejných fondů a přiznávány výhradně pozůstalým pojištěncům, kteří překročili určitý věk v den, kdy zákonodárství o povinném pojištění nabylo účinnosti.

(5) Omezení, pokud jsou stanovena pro případ trvalého bydliště v cizině, budou se na důchodce, pokud jsou příslušníky kteréhokoli členského státu vázaného touto úmluvou a bydlí na území kteréhokoli členského státu vázaného řečenou úmluvou, vztahovat jen v míře, ve které se uplatňují vůči vlastním příslušníkům státu, v němž byl důchod získán. Avšak bude možno nevyplácet přidavky nebo zvýšení nebo částečné důchody, které se vyplácejí z veřejných fondů.

Článek 16

(1) Pojištění zaměstnanců se bude řídit zákonem platným podle místa jejich pracoviště.

(2) Dohodou mezi zúčastněnými členskými státy bude možno v zájmu nepřerušného trvání pojištění učinit výjimky z tohoto pravidla.

Článek 17

Každý členský stát může podrobit zvláštnímu řádu pohraniční pracovníky, kteří mají pracoviště na jeho území a místo trvalého bydliště v cizině.

Článek 18

V zemích, které v době, kdy tato úmluva poprvé nabude účinnosti, nemají zákonodárství o povinném pojištění na případ smrti, kterákoli v tu dobu existující soustava důchodů nikoli příspěvkových bude považována za vyhovující této úmluvě, jestliže zabezpečuje individuální právo na důchod za podmínek, stanovených v níže uvedených člancích 19 až 25.

Článek 19

(1) Právo na důchod bude přiznáno:

- a) každé vdově znova neprovdané, která vydrží alespoň dvě děti,
- b) každému sirotkovi, který ztratil otce i matku.

(2) Vnitrostátní zákonodárství stanoví:

- a) podmínky, za nichž se dítě jiné nežli manželské pokládá za dítě vdovy pro její nárok na důchod,
- b) věk, do něhož se dítě pokládá za závislé na vdově nebo má právo na sirotčí důchod; tento věk nemůže být nižší nežli 14 let.

Článek 20

(1) Právo na vdovský důchod může být podmíněno trvalým bydlištěm na území členského státu, a to bydlištěm:

- a) zemřelého manžela v období bezprostředně předcházejícím smrti, a
- b) vdovy v období bezprostředně předcházejícím žádosti o důchod.

(2) Právo na sirotčí důchod může být podmíněno trvalým bydlištěm toho z rodičů, který zemřel poslední, na území členského státu v období bezprostředně předcházejícím smrti.

(3) Doba trvalého pobytu na území členského státu, požadovaná u vdovy nebo u toho z rodičů, který zemřel, bude určena vnitrostátním zákonodárstvím, ale nebude přesahovat pět let.

Článek 21

(1) Právo na vdovský důchod nebo na sirotčí důchod má každý žadatel, jehož roční příjmy, včetně ročních příjmů vydržovaných dětí nebo sirotek, nepřesahují mez, kterou určí vnitrostátní zákonodárství s náležitým zřetelem na minimální životní náklady.

(2) Pro ocenění příjmů se budou považovat za vyňaté ty příjmy, jež nepřesahují částku, stanovenou vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 22

Výše důchodu bude stanovena částkou, která spolu s jinými příjmy převyšujícími částku vyňatou pro výše uvedené ocenění, dostačuje alespoň na krytí základních potřeb důchodce.

Článek 23

(1) Při sporu týkajícím se přiznání důchodu nebo určení jeho výše bude každému žadateli přiznáno právo na opravný prostředek.

(2) Opravný prostředek bude spadat do působnosti jiného orgánu, nežli toho, který rozhodl v prvním stupni.

Článek 24

(1) Cizozemské vdovy a sirotci, kteří jsou příslušníky kteréhokoli členského státu vázaného touto úmluvou, mají právo na důchod za stejných podmínek jako vlastní příslušníci.

(2) Avšak vnitrostátní zákonodárství může podmínit přiznání důchodu cizinci dovršením doby trvalého pobytu na území členského státu, přesahující nejvýše o pět let dobu pobytu, stanovenou v článku 20.

Článek 25

(1) Právo na důchod může propadnout nebo být úplně nebo částečně pozastaveno, jestliže vdova nebo osoba, která převzala péči o sirotka, získala nebo se pokusila získat důchod podvodem.

(2) Důchod může být úplně nebo částečně zastaven po dobu, po kterou zúčastněná osoba je zcela vydržována z veřejných prostředků.

Článek 26

Tato úmluva se bez újmy ustanovení článku 15 odstavce 5 nevztahuje na zachování práva na důchod v případě bydliště v cizině.

Článek 27

Formální ratifikace této Úmluvy budou za podmínek stanovených v ústavě Mezinárodní organizace práce oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 28

(1) Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

(2) Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

(3) Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Článek 29

Jakmile budou u Mezinárodního úřadu práce zapsány ratifikace dvou členských států Mezinárodní organizace práce, oznámí to generální ředitel Mezinárod-

ního úřadu práce všem členským státům Mezinárodní organizace práce. Rovněž jim oznámí zápis všech ratifikací, které mu členové organizace sdělí.

Článek 30

(1) Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

(2) Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 31

Vždy, bude-li to považovat za nutné, Správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 32

(1) Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 30, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti,
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

(2) Tato úmluva však zůstane v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 33

Francouzské a anglické znění této úmluvy mají stejnou platnost.

Úmluva č. 40

Úmluva o povinném pojištění pro případ smrti zaměstnanců
v zemědělských podnicích

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 8. června 1933 na svém sedmnáctém zasedání, rozhodnuvši se přijmouti některé návrhy, týkající se povinného pojištění na případ smrti, jež jsou druhým bodem jednacího pořadu zasedání, a stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá 29. června 1933 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o pojištění pro případ smrti (zemědělství), 1933, aby ji členské státy Mezinárodní organizace práce ratifikovaly podle ustanovení Ústavy Mezinárodní organizace práce:

Článek 1

Každý členský stát Mezinárodní organizace práce, který ratifikuje tuto úmluvu, se zavazuje, že zavede nebo bude udržovat povinné pojištění pro případ smrti za podmínek rovnajících se alespoň těm, které jsou uvedeny v této úmluvě.

Článek 2

(1) Povinné pojištění pro případ smrti se bude vztahovati na rukodělné a nerukodělné pracovníky včetně učňů, kteří jsou zaměstnání v zemědělských podnicích a na služebnictvo zaměstnané v domácnosti zemědělských zaměstnavatelů.

(2) Avšak každý členský stát může stanovit ve svém vnitrostátním zákonodárství výjimky, které bude považovat za nutné, pokud jde:

- a) o pracovníky, jejichž odměna přesahuje určenou částku, a kde vnitrostátní zákonodárství nestanoví tuto obecnou výjimku, pokud jde o nerukodělné pracovníky provozující zaměstnání, považovaná obvykle za svobodná povolání,
- b) o pracovníky, kteří nepobírají odměnu v hotovosti,
- c) o mladé pracovníky mladší určeného věku a o pracovníky, kteří jsou příliš staří pro pojištění, když poprvé vstoupí do zaměstnání,
- d) o domácí pracovníky, jejichž pracovní poměry se nepodobají obvyklým pracovním poměrům pracovníků za mzdu,
- e) o členy rodiny zaměstnavatele,

- f) o pracovníky v takových zaměstnáních, která, ježto nutně trvají krátkou dobu, neumožňují splnit podmínky pro přiznání dávek, jakož i o osoby zaměstnané jen příležitostně nebo pomocně,
- g) o pracovníky invalidní a o pracovníky pobírající invalidní nebo starobní důchod,
- h) o veřejné úředníky na odpočinku zaměstnané za odměnu, a o osoby pobírající soukromý důchod, jestliže se odpočivné nebo soukromý důchod rovná alespoň invalidnímu důchodu, stanovenému vnitrostátním zákonodárstvím,
- i) o pracovníky, kteří během svých studií dávají hodiny nebo pracují za odměnu, připravující se na zaměstnání odpovídající takovým studiím.

(3) Kromě toho mohou být vyňaty z pojistné povinnosti osoby, které na základě zákona, předpisu nebo zvláštního statutu založí pro případ smrti pro své pozůstalé právo na dávky, které se v celku rovnají přinejmenším dávkám, stanoveným v této úmluvě.

(4) Tato úmluva se nevztahuje na námořníky a námořní rybáře.

Článek 3

Vnitrostátní zákonodárství za podmínek, které určí, umožní bývalým povinným pojištěncům, kteří nepobírají důchod, buď dobrovolně pokračování v pojištění nebo zachování práv pravidelným placením udržovacího příspěvku, pokud tato práva nejsou zachována automaticky anebo není-li v případě vdané ženy manželovi nepodrobenému pojistné povinnosti umožněno se dobrovolně pojistit a tím založit pro manželku právo na starobní nebo vdovský důchod.

Článek 4

(1) Právo na důchod může být bez újmy ustanovením článku 5 podmíněno dovršením čekací doby, popřípadě spolu se zaplacením minimálního počtu příspěvků od vstupu do pojištění a ve stanoveném období, bezprostředně předcházejícím pojistné události.

(2) Čekací doba nebude delší než 60 příspěvkových měsíců nebo 250 příspěvkových týdnů nebo 1500 příspěvkových dnů.

(3) Jestliže dovršení čekací doby je spojeno se zaplacením stanoveného počtu příspěvků ve stanoveném

období, bezprostředně předcházejícím pojistné události, doby, za něž byly zaplacený příspěvky pro případ dočasné neschopnosti k práci a pro případ nezaměstnanosti, se započtou jako příspěvkové doby v rozsahu a za podmínek stanovených vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 5

(1) Pojištěnec, který přestane být povinně pojištěn, aniž má právo na dávku představující vzájemné plnění za příspěvky, připsané mu k dobru, zachovává si práva plynoucí z těchto příspěvků.

(2) Avšak vnitrostátní zákonodárství může ukončit uplatnitelnost práv, plynoucích z příspěvků, po uplynutí lhůty, která se bude počítat od zániku pojistné povinnosti a která bude buď proměnná nebo pevná.

- a) Proměnná lhůta nebude kratší nežli třetina úhrnu příspěvkových období, dovršených od vstupu do pojištění, bez období, za nichž nedošlo k příspěvkům.
- b) Pevná lhůta nebude v žádném případě kratší nežli osmnáct měsíců, práva na příspěvky mohou být po uplynutí této lhůty zrušena, nebyl-li během ní pojištěnci na základě povinného nebo dobrovolného pojištění připsán k dobru minimální počet příspěvků, stanovený vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 6

Pojištění pro případ smrti musí zahrnovat přinejmenším právo na důchod pro vdovu znova neprovdanou a pro sirotky zemřelého pojištěnce nebo důchodce.

Článek 7

(1) Právo na vdovský důchod může být vyhrazeno vdovám, které překročily stanovený věk nebo které jsou invalidní.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nebudou uplatňovat ve zvláštních soustavách pojištění ve prospěch nerukodělných pracovníků.

(3) Právo na vdovský důchod může být omezeno na případy, kdy manželství trvalo po stanovenou dobu a bylo uzavřeno před tím, než pojištěnec nebo důchodce dovrší stanovený věk nebo se stal invalidním.

(4) Právo na vdovský důchod může být odepřeno v případech, kdy v době smrti pojištěnce nebo důchodce bylo manželství rozloučeno nebo bylo rozvedeno výlučně z viny manželky.

(5) Je-li několik žadatelek o vdovský důchod, může být částka, jež má být vyplácena, omezena na částku jednoho důchodu.

Článek 8

(1) Dítě, které dosáhlo stanoveného věku, nikoli nižšího než 14 let, má nárok na důchod v případě smrti kteréhokoli z rodičů.

(2) Avšak jde-li o sirotka po pojištěnce nebo po důchodkyni, právo na důchod může být podmíněno buď tím, že matka přispívala k vydržování tohoto dítěte, nebo tím, že zemřela jako vdova.

(3) Vnitrostátní zákonodárství stanoví případy, ve kterých dítě jiné než manželské bude mít nárok na důchod.

Článek 9

(1) Výše důchodu bude určena buď v závislosti na době strávené v pojištění nebo nezávisle na ní buď pevnou částkou nebo procentem příjmu, k němuž se přihlíží pro účely pojištění, anebo proměnnou částkou podle částky zaplacených příspěvků.

(2) Není-li zaručena minimální výše, musí důchod, který je proměnný podle doby strávené v pojištění a jehož přiznání je podmíněno dovršením čekací doby, zahrnovat pevnou částku nebo pevný díl, nezávislý na době strávené v pojištění, není-li přiznání důchodu podmíněno dovršením čekací doby, může být stanovena zaručená minimální výše důchodu.

(3) Jsou-li příspěvky odstupňovány podle příjmu, přihlídně se k příjmu, k němuž se přihlíželo z tohoto důvodu při výpočtu poskytovaného důchodu, až už je důchod proměnný podle doby strávené v pojištění či nikoli.

Článek 10

Aby se zabránilo invaliditě nebo aby se invalidita oddálila, snížila nebo ukončila, pojišťovací ústavy budou za podmínek, které stanoví vnitrostátní zákonodárství, oprávněny poskytovat věcné dávky osobám, jež pro invaliditu pobírají důchod nebo by jej mohly požadovat.

Článek 11

(1) Právo na dávky může propadnout nebo být pozastaveno zcela nebo částečně:

- a) byla-li smrt zapříčiněna trestným činem nebo

úmyslným porušením zákona pojištěncem nebo kteroukoli osobou, jež by mohla mít právo na důchod pozůstalých,

- b) jestliže se pojištěnec nebo kterákoli osoba, která by mohla mít právo na důchod pozůstalých, dopustila podvodu vůči pojišťovacímu ústavu.

(2) Důchod může být zcela nebo částečně pozastaven, pokud zúčastněná osoba:

- a) je zcela vydržována na veřejné náklady nebo ústavem sociálního pojištění,
- b) odmítá bez platného důvodu zachovávat lékařské příkazy a pokyny, týkající se chování invalidů, nebo se úmyslně a bez oprávnění vymyká kontrole pojišťovacího ústavu,
- c) pobírá jiné periodické dávky v hotovosti, poskytované na základě zákonů o povinném sociálním pojištění, o důchodech nebo o odškodňování pracovních úrazů nebo nemocí z povolání,
- d) obdržela jako vdova důchod bez jakékoli podmínky věku nebo invalidity a žije jako žena s mužem,
- e) obdržela důchod na základě zvláštního pojištění pro pracovníky, kteří nepracují ručně, a má příjem přesahující stanovenou výši.

Článek 12

(1) Pojištěnci a jejich zaměstnavatelé budou přispívat k vytváření zdrojů pojištění.

(2) Vnitrostátní zákonodárství může z příspěvkové povinnosti vyjmout:

- a) učně a mladé pracovníky, kteří nedovršili stanovený věk,
- b) pracovníky, kteří nepobírají odměnu v hotovosti nebo kteří pobírají velmi nízkou mzdu,
- c) pracovníky ve službě zaměstnavatele, který platí příspěvky úhrnnou částkou, nezávisle na počtu zaměstnávaných pracovníků.

(3) Příspěvky zaměstnavatelů nemusí být vyžadovány v právních úpravách národního pojištění, jež se neomezují na zaměstnance.

(4) Veřejné úřady budou přispívat k vytváření zdrojů nebo na dávky na pojištění vztahující se na zaměstnance vůbec anebo rukodělné dělníky.

(5) Vnitrostátní zákonodárství, která v době přijetí této úmluvy nestanoví příspěvky pojištěnců, mohou i nadále vyjímat pojištěnce z příspěvkové povinnosti.

Článek 13

(1) Pojištění bude spravováno buď ústavy, jež bu-

dou zřízeny veřejnými úřady a nebudou sledovat žádný výdělečný cíl, anebo státními pojišťovacími fondy.

(2) Avšak vnitrostátní zákonodárství může rovněž svěřit správu pojištění ústavům, zřízeným z podnětu zúčastněných osob nebo jejich sdružení, a řádně schváleným veřejnými úřady.

(3) Majetek pojišťovacích ústavů a státních pojišťovacích fondů bude spravován odděleně od veřejných prostředků.

(4) Zástupci pojištěnců se zúčastní řízení pojišťovacích ústavů za podmínek stanovených vnitrostátním zákonodárstvím, které bude rovněž moci rozhodnout o účasti zástupců zaměstnavatelů a veřejných úřadů.

(5) Samosprávné pojišťovací ústavy budou podléhat finanční a správní kontrole veřejných úřadů.

Článek 14

(1) Při sporu týkajícím se dávek bude pozůstalým zemřelého pojištěnce nebo důchodce přiznáno právo na opravný prostředek.

(2) Tyto spory budou spadat do příslušnosti zvláštních soudů, které budou obsazeny soudci, kteří – ať již jsou soudci z povolání či nikoli – budou zvlášť znalí účelu pojištění, nebo jež budou zasedat za součinnosti přísedících, vybraných z pojištěnců a ze zaměstnavatelů.

(3) Při sporu týkajícím se pojistné povinnosti nebo výše příspěvků bude právo na opravný prostředek přiznáno zaměstnanci a v soustavách stanovících zaměstnavatelské příspěvky také jeho zaměstnavateli.

Článek 15

(1) Cizozemští zaměstnanci budou podrobeni pojištění a placení příspěvků za stejných podmínek, jako vlastní příslušníci.

(2) Pozůstalí cizozemských pojištěnců nebo důchodců budou mít za stejných podmínek jako vlastní příslušníci nárok na dávky plynoucí z příspěvků, připsaných k dobru těmto pojištěncům.

(3) Pozůstalí cizozemských pojištěnců nebo důchodců, pokud jsou příslušníky kteréhokoli členského státu, jenž je vázán touto úmluvou a jehož zákonodárství proto stanoví podle článku 12 finanční účast státu na vytváření zdrojů nebo na pojistných dávkách, budou kromě toho mít nárok na přídavky nebo zvýšení nebo na částečné důchody, které mají být placeny z veřejných fondů.

(4) Avšak vnitrostátní zákonodárství může omezit na vlastní příslušníky právo na přidavky, nebo zvýšení nebo částečné důchody, které jsou placeny z veřejných fondů a přiznávány výhradně pozůstalým pojištěncům, kteří překročili určitý věk v den, kdy zákonodárství o povinném pojištění nabylo účinnosti.

(5) Omezení, pokud jsou stanovena pro případ trvalého bydliště v cizině, budou se na důchodce, pokud jsou příslušníky kteréhokoli členského státu vázaného touto úmluvou a bydlí na území kteréhokoli členského státu vázaného řečenou úmluvou, vztahovat jen v míře, ve které se uplatňují vůči vlastním příslušníkům státu, v němž byl důchod získán. Avšak bude možno nevyplácet přidavky nebo zvýšení nebo částečné důchody, které se vyplácejí z veřejných fondů.

Článek 16

(1) Pojištění zaměstnanců se bude řídit zákonem platným podle místa jejich pracoviště.

(2) Dohodou mezi zúčastněnými členskými státy bude možno v zájmu nepřerušného trvání pojištění učinit výjimky z tohoto pravidla.

Článek 17

Každý členský stát může podrobit zvláštnímu řádu pohraniční pracovníky, kteří mají pracoviště na jeho území a místo trvalého bydliště v cizině.

Článek 18

V zemích, které v době, kdy tato úmluva poprvé nabude účinnosti, nemají zákonodárství o povinném pojištění na případ smrti, kterákoli v tu dobu existující soustava důchodů nikoli příspěvkových bude považována za vyhovující této úmluvě, jestliže zabezpečuje individuální právo na důchod za podmínek, stanovených v níže uvedených člancích 19 až 25.

Článek 19

(1) Právo na důchod bude přiznáno:

- a) každé vdově znova neprovdané, která vydrží alespoň dvě děti,
- b) každému sirotkovi, který ztratil otce i matku.

(2) Vnitrostátní zákonodárství stanoví:

- a) podmínky, za nichž se dítě jiné nežli manželské

- pokládá za dítě vdovy pro její nárok na důchod,
- b) věk, do něhož se dítě pokládá za závislé na vdově nebo má právo na sirotčí důchod; tento věk nemůže být nižší nežli 14 let.

Článek 20

(1) Právo na vdovský důchod může být podmíněno trvalým bydlištěm na území členského státu, a to bydlištěm:

- a) zemřelého manžela v období bezprostředně předcházejícím smrti, a
- b) vdovy v období bezprostředně předcházejícím žádosti o důchod.

(2) Právo na sirotčí důchod může být podmíněno trvalým bydlištěm toho z rodičů, který zemřel poslední, na území členského státu v období bezprostředně předcházejícím smrti.

(3) Doba trvalého pobytu na území členského státu, požadovaná u vdovy nebo u toho z rodičů, který zemřel, bude určena vnitrostátním zákonodárstvím, ale nebude přesahovat pět let.

Článek 21

(1) Právo na vdovský důchod nebo na sirotčí důchod má každý žadatel, jehož roční příjmy, včetně ročních příjmů vydržovaných dětí nebo sirotek, nepřesahují mez, kterou určí vnitrostátní zákonodárství s náležitým zřetelem na minimální životní náklady.

(2) Pro ocenění příjmů se budou považovat za vyňaté ty příjmy, jež nepřesahují částku, stanovenou vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 22

Výše důchodu bude stanovena částkou, která spolu s jinými příjmy převyšujícími částku vyňatou pro výše uvedené ocenění, dostačuje alespoň na krytí základních potřeb důchodce.

Článek 23

(1) Při sporu týkajícím se přiznání důchodu nebo určení jeho výše bude každému žadateli přiznáno právo na opravný prostředek.

(2) Opravný prostředek bude spadat do působnosti jiného orgánu, nežli toho, který rozhodl v prvním stupni.

Článek 24

(1) Cizozemské vdovy a sirotci, kteří jsou příslušníky kteréhokoli členského státu vázaného touto úmluvou, mají právo na důchod za stejných podmínek jako vlastní příslušníci.

(2) Avšak vnitrostátní zákonodárství může podmínit přiznání důchodu cizinci dovršením doby trvalého pobytu na území členského státu, přesahující nejvýše o pět let dobu pobytu, stanovenou v článku 20.

Článek 25

(1) Právo na důchod může propadnout nebo být úplně nebo částečně pozastaveno, jestliže vdova nebo osoba, která převzala péči o sirotka, získala nebo se pokusila získat důchod podvodem.

(2) Důchod může být úplně nebo částečně zastaven po dobu, po kterou zúčastněná osoba je zcela vydržována z veřejných prostředků.

Článek 26

Tato úmluva se bez újmy ustanovení článku 15 odstavce 5 nevztahuje na zachování práva na důchod v případě bydliště v cizině.

Článek 27

Formální ratifikace této úmluvy budou za podmínek stanovených v ústavě Mezinárodní organizace práce oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 28

(1) Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

(2) Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

(3) Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Článek 29

Jakmile budou u Mezinárodního úřadu práce zapsány ratifikace dvou členských států Mezinárodní organizace práce, oznámí to generální ředitel Mezinárod-

ního úřadu práce všem členským státům Mezinárodní organizace práce. Rovněž jim oznámí zápis všech ratifikací, které mu členové organizace sdělí.

Článek 30

(1) Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

(2) Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 31

Vždy, bude-li to považovat za nutné, Správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 32

(1) Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 30, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti,
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

(2) Tato úmluva však zůstane v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 33

Francouzské a anglické znění této úmluvy mají stejnou platnost.

470**SDĚLENÍ****federálního ministerstva zahraničních věcí**

Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 1. července 1949 byla na 32. zasedání generální konference Mezinárodní organizace práce přijata Úmluva o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat (č. 98) a dne 28. června 1951 byla na 34. zasedání generální konference Mezinárodní organizace práce přijata Úmluva o metodách stanovení minimálních mezd v zemědělství (č. 99). Ratifikace Úmluv Československou socialistickou republikou byly zapsány dne 21. ledna 1964 generálním ředitelem Mezinárodního úřadu práce. Podle svých článků 8 a 7 Úmluvy vstoupily pro Československou socialistickou republiku v platnost dnem 21. ledna 1965.

České překlady Úmluv se vyhláší současně.

Úmluva č. 98

Úmluva o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána Správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 8. června 1949 na svém třicátémdevátém zasedání, rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat, jež jsou čtvrtým bodem jednacího pořadu zasedání, rozhodnuvši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá dne 1. července 1949 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o právu se organizovat a kolektivně vyjednávat, 1949:

Článek 1

(1) Pracovníci budou požívat přiměřené ochrany proti všem projevům diskriminace směřujícím k ohrožení odborové svobody v jejich zaměstnání.

(2) Taková ochrana se zejména uplatní, pokud jde o jednání, mající za cíl:

- a) vázat zaměstnání pracovníka na podmínku, že se nestane členem odborové organizace nebo že zruší své členství v odborové organizaci;
- b) propustit pracovníka nebo ho jiným způsobem poškodit pro jeho členství v odborech nebo pro jeho účast na odborové činnosti v mimopracovní době nebo, se souhlasem zaměstnavatele, během pracovní doby.

Článek 2

(1) Organizace pracovníků a zaměstnavatelů požívají při ustavování, činnosti nebo správě svých organizací náležitě ochrany proti jakémukoli zasahování jedněch do záležitostí druhých, ať již přímému či prostřednictvím zástupců nebo členů.

(2) Za zasahování ve smyslu tohoto článku se pokládají zejména opatření směřující k vytvoření organizací pracovníků ovládaných zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů nebo k podporování organizací pracovníků finančními nebo jinými prostředky s úmyslem podřídit tyto organizace kontrole zaměstnavatelů nebo organizacím zaměstnavatelů.

Článek 3

Tam, kde je to nutné, budou zřízeny orgány přiměřené vnitrostátním podmínkám, aby bylo zajištěno respektování práva organizovat se, vymezeného v předchozích člancích.

Článek 4

Tam, kde je to nutné, budou přijata opatření přiměřená vnitrostátním podmínkám pro povzbuzení a podporování co nejširšího rozvoje a využití metody dobrovolného vyjednávání mezi zaměstnavateli a organizacemi zaměstnavatelů na jedné straně a organizacemi pracovníků na druhé straně, tak, aby byly upraveny podmínky zaměstnání pomocí kolektivních smluv.

Článek 5

(1) Do jaké míry budou záruky vyplývající z této úmluvy uplatněny v ozbrojených silách a v policii, bude stanoveno vnitrostátním zákonodárstvím.

(2) Podle zásad stanovených v odstavci 8 článku 19 ústavy Mezinárodní organizace práce, nelze o ratifikaci této úmluvy některým členským státem mít za to, že se dotýká jakéhokoli již existujícího zákona, soudního rozhodnutí, obyčeje nebo dohody, na základě nichž se poskytují příslušníkům ozbrojených sil a policie práva zaručená touto úmluvou.

Článek 6

Tato úmluva se nezabývá postavením veřejných zaměstnanců pracujících ve státní správě a nebude moci být žádným způsobem vykládána tak, že by poškozovala jejich práva nebo jejich statut.

Článek 7

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 8

(1) Tato úmluva zavazuje pouze členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

(2) Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

(3) Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Článek 9

(1) Prohlášení, zasílaná generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle odstavce 2 článku 35 Ústavy Mezinárodní organizace práce, budou uvádět:

- a) území, ohledně nichž se příslušný členský stát zavazuje provádět ustanovení úmluvy beze změny;
- b) území, hledně nichž se zavazuje provádět ustanovení úmluvy se změnami a podrobnosti o těchto změnách;
- c) území, na nichž není možno úmluvu provádět, a v těchto případech důvody, pro které ji není možno provádět;
- d) území, ohledně nichž si vyhrazuje svá rozhodnutí až do hlubšího posouzení situace.

(2) Závazky uvedené pod písmeny a) a b) prvního odstavce tohoto článku budou považovány za nedílnou součást ratifikace a budou mít stejné účinky.

(3) Každý členský stát se může kdykoliv novým prohlášením zcela nebo zčásti vzdát výhrad obsažených v jeho původním prohlášení na základě ustanovení pod písmeny b), c) nebo d) prvního odstavce tohoto článku.

(4) Každý členský stát může v obdobích, během nichž lze úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 11, zaslat generálnímu řediteli nové prohlášení pozměňující v jakémkoli jiném směru znění kteréhokoli dřívějšího prohlášení a uvádějící údaje o současné situaci v takových územích.

Článek 10

(1) Prohlášení zaslaná generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle odstavce 4 a 5 článku 35 ústavy Mezinárodní organizace práce budou uvádět, zda ustanovení úmluvy budou prováděna na určitém území beze změny nebo se změnou; pokud bude

v prohlášení uvedeno, že ustanovení úmluvy budou prováděna se změnami, musí v něm být podrobně uvedeno, v čem zmíněné změny spočívají.

(2) Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán se mohou pozdějším prohlášením zcela nebo částečně vzdát práva dovolávat se kteréhokoli změny uvedené v dřívějším prohlášení.

(3) Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán mohou v obdobích, během nichž lze úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 11, zaslat generálnímu řediteli nové prohlášení, pozměňující v jakémkoli jiném směru znění kteréhokoli dřívějšího prohlášení a obsahující údaje o současném stavu, pokud jde o provádění této úmluvy.

Článek 11

(1) Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

(2) Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 12

(1) Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací, prohlášení a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

(2) Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Článek 13

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů

k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích, prohlášeních a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Článek 14

Vždy, bude-li to považovat za nutné, Správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 15

(1) Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustano-

ví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 11, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

(2) Tato úmluva zůstane však v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 16

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

Úmluva č. 99

Úmluva o metodách stanovení minimálních mezd v zemědělství

Generální konference Mezinárodní organizace práce, jež byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a jež se tam sešla na svém třicátém čtvrtém zasedání dne 6. června 1951, rozhodnuvši o přijetí některých návrhů, týkajících se metod stanovení minimálních mezd v zemědělství, jež jsou osmým bodem pořadu zasedání, stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá dne 28. června roku 1951 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o metodách stanovení minimálních mezd (zemědělství), 1951.

Článek 1

1. Každý členský stát Mezinárodní organizace práce, který ratifikuje tuto úmluvu, se zavazuje, že zavede nebo bude zachovávat náležité metody, které umožní stanovit minimální mzdy pro pracovníky zaměstnané v zemědělských podnicích a v příbuzných povoláních.

2. Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, může po projednání se zúčastněnými nejrepresentativnějšími organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, pokud takové organizace existují, určit podniky, zaměstnání a kategorie osob, na které se budou vztahovat v předchozím odstavci zmíněné metody stanovení minimálních mezd.

3. Příslušný orgán může vyjmout z provádění všech nebo jednotlivých ustanovení této úmluvy kategorie osob, pro které jsou tato ustanovení v důsledku jejich pracovních podmínek nepoužitelná, jako jsou například rodinní příslušníci zaměstnávání majitelem podniku.

Článek 2

1. Vnitrostátní zákonodárství, kolektivní smlouvy nebo rozhodčí výroky mohou povolit částečnou výplatu minimální mzdy v naturáliích v případech, kdy tento způsob odměňování je obvyklý nebo žádoucí.

2. Pokud toto částečné vyplácení minimální mzdy v naturáliích je přípustné, budou přijata vhodná opatření, aby

- a) takové naturálie byly přiměřené osobní potřebě a prospěchu zaměstnance a jeho rodiny,

- b) hodnota těchto dávek byla spravedlivá a přiměřená.

Článek 3

1. Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, může svobodně určit při zachování podmínek, uvedených v následujících odstavcích, povahu a formu metod stanovení minimálních mezd, jakož i způsoby, jakými se bude tato úprava provozovat.

2. Dříve, než o tom bude rozhodnuto, budou předběžně vyslechnuty zúčastněné nejrepresentativnější organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců, kde takové organizace existují, a podle uvážení příslušného úřadu též jiné osoby, které jsou pro to svým povoláním nebo zastávanou funkcí zvláště oprávněny.

3. Příslušní zaměstnavatelé a pracovníci se zúčastní praktického stanovení minimálních mezd nebo musí být alespoň konsultováni či mít právo na přednesení svého stanoviska, a to ve formě a míře, jaké stanoví vnitrostátní zákonodárství, v každém případě však na základě plné rovnoprávnosti.

4. Stanovené minimální mzdové sazby budou pro zúčastněné svazy zaměstnavatelů a zaměstnanců závazné a nesmějí být snižovány.

5. Příslušný orgán může připustit dle potřeby jednotlivé výjimky z minimálních mzdových sazeb, aby bylo zabráněno snížení možností pro zaměstnání tělesně nebo duševně postižených pracovníků.

Článek 4

1. Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, přijme potřebná opatření, aby bylo zajištěno, že zúčastnění zaměstnavatelé a pracovníci budou seznámeni s platnými minimálními mzdovými sazbami a že vyplácené mzdy nebudou nižší, než minimální sazby tam, kde jich lze použít. Tato opatření budou obsahovat taková ustanovení o kontrole, dohledu a sankcích, které jsou nezbytné a odpovídají poměrům v zemědělství příslušné země.

2. Každý pracovník, na nějž se vztahují minimální mzdové sazby, a který obdržel nižší mzdu, nežli činí tyto sazby, má mít právo vymáhat soudní cestou nebo jinou zákonnou cestou zaplacení zbytku mzdy, který mu patří, a to ve lhůtě stanovené vnitrostátním zákonodárstvím.

Článek 5

Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, předloží každoročně Mezinárodnímu úřadu práce všeobecnou zprávu o způsobu a výsledcích provádění této praxe spolu s přehledem souhrnných údajů o zaměstnáních a přibližném počtu zaměstnanců, na něž se tato úprava vztahuje, o stanovených minimálních mzdových sazbách a v jednotlivých případech o jiných zvlášť důležitých podmínkách vztahujících se k úpravě minimálních mezd.

Článek 6

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 7

1. Tato úmluva zavazuje pouze členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Článek 8

1. Prohlášení, zasílaná generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle odstavce 2 článku 35 ústavy Mezinárodní organizace práce, budou uvádět:

- a) území, ohledně nichž se příslušný členský stát zavazuje provádět ustanovení úmluvy beze změny,
- b) území, ohledně nichž se zavazuje provádět ustanovení úmluvy se změnami, a podrobnosti o těchto změnách,
- c) území, na nichž není možno úmluvu provádět, a v těchto případech důvody, pro které ji není možno provádět,
- d) území, ohledně nichž si vyhrazuje své rozhodnutí až po hlubším posouzení situace.

2. Závazky zmíněné pod písmeny a) a b) prvního odstavce tohoto článku budou považovány za nedílnou součást ratifikace a budou mít stejné účinky.

3. Každý členský stát se může kdykoliv novým prohlášením zcela nebo zčásti vzdát výhrad obsažených v jeho původním prohlášení na základě ustanovení pod písmeny b), c) nebo d) prvního odstavce tohoto článku.

4. Každý členský stát může v obdobích, během nichž lze úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 10, zaslat generálnímu řediteli nové prohlášení pozměňující v jakémkoli jiném směru znění kteréhokoli dřívějšího prohlášení a obsahující údaje o současné situaci v takových územích.

Článek 9

1. Prohlášení zaslané generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle odstavců 4 a 5 článku 35 ústavy Mezinárodní organizace práce budou uvádět, zda ustanovení úmluvy budou prováděna na určitém území beze změny nebo se změnou. Pokud bude v prohlášení uvedeno, že ustanovení úmluvy budou prováděna se změnami, musí v něm být podrobně uvedeno, v čem zmíněné změny spočívají.

2. Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán se mohou pozdějším prohlášením zcela nebo částečně vzdát práva dovolávat se kteréhokoli změny uvedené v dřívějším prohlášení.

3. Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán mohou v obdobích, během nichž lze úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 10, zaslat generálnímu řediteli nové prohlášení, pozměňující v jakémkoli jiném směru znění kteréhokoli dřívějšího prohlášení a obsahující údaje o současném stavu, pokud jde o provádění této úmluvy.

Článek 10

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 11

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací, prohlášení a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

2. Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Článek 12

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích, prohlášeních a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Článek 13

Vždy, bude-li to považovat za nutné, správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá,

zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 14

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 10, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti,
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva zůstane však v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 15

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

UPOZORNĚNÍ PŘEDPLATITELŮM

Na základě podstatného zvýšení cen papíru a polygrafických prací od 1. 1. 1991 jsme nuceni přistoupit k úpravě cen jednotlivých částek Sbírky zákonů. Navíc bylo v lednu 1990 zvýšeno poštovné, tyto náklady jsme nesli v r. 1990 za předplatitele. Proto budou jednotlivé částky od ledna prodávány následovně:

8 stran	3,50 Kčs
16 stran	4,50 Kčs
24 stran	6,- Kčs
32 stran	8,- Kčs
dalších 8 stran	+ 1,50 Kčs.

Předplatné pro ročník 1991 je stanoveno zálohově na 480,- Kčs s ohledem na očekávaný rozsah legislativní činnosti.

Administrace

Vydavatel: Federální ministerstvo vnitra – **Redakce:** Štřelnická 1673/10, 182 00 Praha 8-Kobylisy, telefon 858 00 00, 84 37 76 – **Administrace:** Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, státní podnik (SEVT), Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9 – Vychází podle potřeby – **Roční předplatné činí 170,-Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku. **Účet pro předplatné:** SBČs Praha 1, účet č. 19-706-011 – Požadavky na předplatné, na zrušení odběru a na změnu počtu odebraných výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. Změny adres se provádějí od následujícího čtvrtletí. V písemném styku vždy uvádějte šestimístné číslo vyúčtování. – **Distribuce předplatitelům:** SEVT, s. p. Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, **jednotlivé částky** lze na objednávku obdržet v obytném středisku SEVT, Svatoslavova 7, 140 83 Praha 4 - Nusle, telefon 43 36 15, **za hotové v prodejnách SEVT:** Praha 2, Bruselská 2, telefon 25 84 93 – Brno, Česká 14, telefon 265 72 – Karlovy Vary, Engelsova 53, telefon 268 95, **v prodejnách Knihy:** České Budějovice, Žižkovo nám. 25, – Olomouc, nám. Míru 5, – Ostrava, Dimitrovova 14 **a ve vybrané síti prodejen PNS.** – Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313 348 BE 55. Tisk: Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohledací pošta Praha 07.